

CUMÜN DA VALSOT

Ledscha davart ils sunteris e las sepultüras

Ledscha da sunteri

REGISTER

	Artichel
I. Disposiziuns generalas	
Surveglianza	1
Incumbenzas	2
Fuormas da sepultüras	3
II. Uorden da sepultüra	
Annunzchar mortoris	4
Organisaziun da las sepultüras	5
Metter in vaschè	6
Transports da baras e funaral	7
Dret da sepultüra	8
Permiss da sepultüra	9
Preparativs da sepultüra	10
Sain da mort	11
Chavar la fossa	12
III. Uorden da sunteri	
Sunteris	13
Register da las fossas	14
Concepziun da las fossas	15
Distanza e chafuollezza da las fossas	16
Partiziun da las fossas	17
Fossa cumünaivla	18
Temp da pos	19
Exhumaziun	20
Revocaziun da fossas	21
Qualità da vaschels ed urnas	22
Roms e monumaints	23
Mantegnimaint, lavur da sunteri	24
Visitas in sunteri	25

IV. Finanzas

Cuosts e taxas, princip	26
Facturaziun	27
Prestaziuns dal cumün per las taxas da sepultüra	28
Taxas da sepultüra	29
Taxa d'exhumaziun	30

V. Disposiziuns penalas

Disposiziuns penalas	31
----------------------	----

VI. Disposiziuns finalas

Lingua	32
Entrada in vigur	33

Per personas, funcziuns e mansters vain dovrada per princip la fuorma masculina. Ella as referischa adüna a tuots duos geners.

I. Disposiziuns generalas

Art. 1 Surveglianza

- 1 La supranza cumünala ha la surveglianza superiura dals sunteris.

Art. 2 Incumbenzas

- 1 L'administraziun dals sunteris es chosa da l'administraziun cumünala cullas seguitas incumbenzas:
 - a) pesserar cha la ledscha da sunteri vegna resguardada
 - b) manar il register da las fossas
 - c) trattar culs relaschats davart tuot las dumondas a regard las fossas
 - d) pesserar chi vegna zerclà a temp e chi saja uorden in sunteri
 - e) pesserar pel mantegniment general tenor il preventiv
- 2 L'istanza per decisiuns operativas es la direcziun dal cumün.

Art. 3 Fuormas da sepultüras

- 1 Sün tuot ils sunteris dal cumün da Valsot, nomnadaing Ramosch, Tschlin, Strada e Martina sun pussiblas las seguitas sepultüras:
 - a) fossa cun vaschè illa terra
 - b) fossa cun urna illa terra (i'l quader d'urnas)
 - c) fossa cun urna illa terra (illa fossa da vaschè)
 - d) fossa cumünaiyla cun svödar la tschendra o laschar giò l'urna in tala

II. Uorden da sepultüra

Art. 4 Annunzchar mortoris

- 1 Mincha mortori ha da gnir comunicà infra 24 uras a l'uffizi da stadi civil ed a l'administraziun cumünala.

Art. 5 Organisaziun da las sepultüras

- 1 L'administraziun cumünala organisescha la preparaziun da la fossa ed il sunar ils sains.
- 2 Id es chosa dals relaschats da comunicar il mortori al ravarenda sco eir da procurar il vaschè.
- 3 L'administraziun cumünala pissera cha la portantina, l'urna da condolentscha ed ev. il microfon vegnan postats al lö indichà avant il funaral.
- 4 In cas specials, sco p. ex. pro baras chattadas chi sun sainza relaschats, piglia l'administraziun cumünala tuot las disposiziuns necessarias per la sepultüra.

Art. 6 Metter in vaschè

- 1 Ün defunt das-cha gnir miss aint il vaschè pür davo ch'ün meidi chi pratescha in Svizra ha constatà sia mort.
- 2 I's po laschar avert il vaschè fin güst avant la sepultüra schi nu vain ordinà ch'el haja da gnir serrà fingià plü bod (per motivs medicinics o causa la putrefacziun spertamaing progressiva).
- 3 Per metter in vaschè baras cun privel da contagiun dan norma las prescripziuns federalas.

Art. 7 Transports da baras e funaral

- 1 Il transport da baras es chosa dals relaschats. Las prescripziuns specialas da la Confederaziun e dal Chantun restan resalvadas.
- 2 L'administraziun cumünala organisescha il sunar ils sains. Quels vegnan sunats sco següaint:

<i>Partenza a Ramosch</i>	<i>sain grond sunasoncha Ramosch</i>	<i>3' davo l'urazchun fin sunteri</i>
<i>Partenza a Vnà</i>	<i>sunasoncha Vnà sunasoncha Ramosch</i>	<i>fin Plan Vnà Chant Ajüd fin sunteri</i>
<i>Partenza a Tschlin / Strada / Martina</i>	<i>sain grond sunasoncha Tschlin / Strada / Martina</i>	<i>3' davo l'urazchun fin sunteri</i>
<i>Partenza Seraplana / Raschvella</i>	<i>sunasoncha Ramosch</i>	<i>storta Gronda fin sunteri</i>
<i>Arriv d'utro</i>	<i>sain grond avant sunteri sunasoncha Ramosch</i>	<i>3' davo l'urazchun fin sunteri</i>
	<i>sunasoncha Tschlin / Strada / Martina</i>	<i>davo l'urazchun fin sunteri</i>

Art. 8 Dret da sepultüra

- 1 Ad ingün nu das-cha gnir refüsà üna sepultüra dezainta sül sunteri public causa ideas da cretta o per oters motivs.
- 2 Süls sunteris publics pon gnir sepulidas tuot las personas mortas cun domicil aint il cumün da Valsot, tuot las personas mortas sül territori dal cumün da Valsot sco eir baras chattadas quia.

Art. 9 Permiss da sepultüra

- 1 Persunas mortas utrò chi nu vaivan domicil aint il cumün da Valsot pon gnir sepulidas quia be cul permiss da la direcziun. Ün tal permiss ha dad esser güstifichà tras circumstanzas extraordinarias. El vain concess impustüt a vaschins o scha'l trapassà vaiva relaziuns plü strettas cun üna fracziun dal cumün da Valsot.
- 2 Tuot ils cuosts chi resultan d'ün tal permiss van a charg dal relasch o dals relaschats dal defunt.

Art. 10 Preparativs da sepultüra

- 1 Id es chosa dals relaschats dad organisar il cult divin funeber e tuot las activitats in connex cul funaral.

Art. 11 Sain da mort

- 1 Il sain da mort vain sunà per trapassats domiciliats davo l'annunzcha dals relaschats obain da l'uffizi da stadi civil a l'administraziun cumünala e quai adüna a las uras interas e mezzas. Scha l'annunzcha aintra davo las 16:00h vain sunà il di davo a las 08:30h.
- 2 Per trapassats na domiciliats, chi vegnan però sepulits a Valsot, vain sunà il sain da mort sün giavüsche dals relaschats.
- 3 L'administraziun cumünala publichescha l'annunzcha da mort illa tabla naira a Ramosch ed illa fracziun toccanta.
- 4 Ils sains vegnan sunats sco següaint:

<i>Persuna masculina</i>	<i>sain grond</i>	5'
	<i>sunasoncha</i>	25'
<i>Persuna feminina / uffant fin 16 ons</i>	<i>a Ramosch sain mezdan</i>	5'
	<i>illas ulteriuras fracziuns sain pitschen</i>	5'
	<i>sunasoncha</i>	25'

Art. 12 Chavar la fossa

- 1 Il cumün es responsabel per chavar la fossa.

III. Uorden da sunteri

Art. 13 Sunteris

- 1 Il cumün da Valsot mantegna ils seguints sunteris illas singulas fraziuns:
Ramosch, Tschlin, Strada e Martina.

Art. 14 Register da las fossas

- 1 L'administraziun cumünala maina il register da las fossas.

Art. 15 Concepziun da las fossas

- 1 La concepziun da las fossas as drizza seguond ün plan da sunteri relaschè da la direcziun.

Art. 16 Distanza e chafuollezza da las fossas

- 1 La distanza tanter las singulas fossas es definida aint ils plans da sunteri. Ella importa per regla almain 30 cm per fossas ed almain 25 cm per singulas fossas d'urna.
- 2 Las fossas sun da chavar culla seguinta chafuollezza minimala:

– creschüts ed uffants sur 10 ons	1.50 m
– uffants suot 10 ons	1.20 m
– urnas	0.80 m

Art. 17 Partiziun da las fossas

- 1 La partiziun e la numeraziun da las fossas succeda tenor il plan da sunteri elavurà da la direcziun.
- 2 Mincha vaschè e minch'urna vain miss in davorouda in üna fossa separada. La sepultüra d'ün'urna in üna fossa da vaschè fingià existenta es permissa. Quella vegn però levada seguond la dürada da pos da la fossa da vaschè.
- 3 La sepultüra d'ün'urna in üna fossa da vaschè impè in üna d'urna es permissa.
- 4 In üna fossa d'urna esa permiss da lovar be ün'urna.

Art. 18 Fossa cumünaivla

- 1 Il cumün cultiva las fossas cumünaivlas süls sunteris da Valsot, pro'ls quals es avantman üna tala fossa.
- 2 Las fossas cumünaivlas nu pon gnir imbellidas cun fluors, plantas e.o.p.
- 3 La tschendra vain svödada diretamaing illa fossa cumünaivla obain missa in ün'urna, la quala vain laschada giò illa fossa.
- 4 Il cumün pissera cha l'inscripziun toccanta vegna ingravada sün üna tablina.
- 5 I's lascha sainza ingrar las datas scha'ls relaschats giavüschan quai expressamaing.

Art. 19 Temp da pos

- 1 Il pos da fossa düra almain 25 ons per fossas cun vaschels ed almain 15 ons per fossas d'urnas.

Art. 20 Exhumaziun

- 1 Id es scumandà d'exhumar üna bara avant chi'd es scuors il temp da pos.
- 2 Excepziuns da quist scumond regla il legislatur chantunal.

Art. 21 Revocaziun da fossas

- 1 Scha la suprastanza ordinescha – davo chi'd es scuors il temp da pos – cha tschertas fossas vegnan levadas, comunichescha ella quai directamaing a la parantella (premiss cha las adressas correspundentas sun cuntschaintas). Plünavant saja üna publicaziun i'l organ uffizial da publicaziun dal cumün.
- 2 Quella comunicaziun ha da gnir fatta almain trais mais avant il termin fixà per levar las fossas correspundentas.
- 3 Culla comunicaziun esa da render attent al seguint: ils monumaints sepulcral e las inromaziuns da las fossas han da gnir allontanats; scha quai nu succeda, vain fatta quista lavur per incumbenza dal cumün, ils cuosts van a charg da la parantella.
- 4 L'administraziun cumünala dispuona libramaing da monumaints sepulcral e dad inromaziuns da fossas ch'ingün nu piglia in consegna a temp.

Art. 22 Qualità da vaschels ed urnas

- 1 Pro üna sepultüra suot terra sun admiss be vaschels ed urnas chi's disfan dūrant il temp da pos. Vaschels da metal opür da lain dūr sun scumandats.
- 2 Pro üna sepultüra illa fossa cumünaivla cun urna sun admiss be urnas da sablun o da chartun.

Art. 23 Roms e monumaints

- 1 Ils roms da crap chi circundeschan las fossas da vaschè pon esser maximal 1.50 m lung, 0.65 m larg e 0.15 m ot.
- 2 Il monumaint da talas fossas sto gnir piazzà dadaint il taler e po esser maximal 1.20 m ot. Quai vala eir per urnas missas in fossas da vaschè.
- 3 Pro fossas d'urna e nun es admiss ingün rom da crap. Quellas han da restar verdas e nu pon gnir imbellidas cun fluors, plantas e.o.p.
- 4 Il monumaint da talas fossas ha da gnir piazzà tenor plans da sunteri e po esser maximal 0.60 m ot.
- 5 Mincha monumaint sto portar il nom, il prenom, l'on da naschentscha e l'on da mort dal trapassà. Tenor Art. 18 Abs. 5 lit po pro la fossa cumünaivla gnir desisti sün quai.
- 6 Ils monumaints ston esser fats per regla da crap. Davart excepziuns decida la direcziun.

Art. 24 Mantegnimaint, lavur da sunteri

- 1 Il mantegnimaint general dals sunteris es chosa dal cumün.
- 2 L'administraziun cumünala pissera cha l'access dals sunteris es in ün bun stadi. D'inviern vain rumida la naiv e sablunà tenor bsögn.
- 3 Per la cultivaziun da las fossas, cumprais il mantegnimaint dals roms e dals monumaints, sun respunsabels solidaricamaing ils relaschats.
- 4 Per fossas chi restan a l'abandun eir davo cha l'administraziun ha admoni in scrit, pissera il cumün pel mantegnimaint e la cultivaziun per la dürada dal temp da pos, inchargiand ils cuosts als relaschats chi stan bun solidaricamaing per quels. Fossas na cultivadas o neglettas vegnan allontanadas.

- 5 L'administraziun po far allontanar ornamentals da la fossa, frus-chaglia e bos-cha chi surpassan l'otezza dal monumaint sepulcral o chi disturban l'aspet dal sunteri.

Art. 25 Visitas in sunteri

- 1 Ils sunteris sun adüna averts per far visitas. Id es scumandà da molestar fossas ed implantaziuns, da cleger fluors davent da las fossas, da disturbar il silenzi e d'entrar cun bes-chas chasanas.

IV. Finanzas

Art. 26 Cuosts e taxas, princip

- 1 Il cumün inchascha taxas da sepultüra e d'exhumaziun e metta in quint las ulteriuras spaisas. Quista ledscha fixa il rom da taxas. La suprastanza cumünala fixa in seguit l'otezza da las taxas aint il reglamaint da taxas.

Art. 27 Facturaziun

- 1 L'adminstraziun cumünala metta in quint als relaschats las taxas e las spaisas davo la sepultüra. Quels stan bun solidaricamaing per l'import correspondent invers il cumün.
- 2 Cunter quel quint as poja recuorrer in scrit infra 20 dis pro la suprastanza cumünala. Il recuors sto cuntgnair üna dumonda ed ün'argumentaziun.
- 3 Tuot ils quints e'ls decrets legalmaing valabels da l'administraziun resp. da la suprastanza cumünala valan sco titels d'avertüra da dret i'l sen da la ledscha da scussiun e concuors (LSC), art. 80.

Art. 28 Prestaziuns dal cumün per las taxas da sepultüra

- 1 Las taxas da sepultüra cumpiglian las seguaintas prestaziuns:
 - a) sain da mort
 - b) sain da funaral
 - c) drivir e serrar la fossa
 - d) marcaziun intermediara da la fossa

Art. 29 Taxas da sepultūra

- 1 Per sepultūras (interramaints e sepultūras d'urnas) vain inchaschada üna taxa unica. Lapro vain fatta üna differenza tanter persunas chi vaivan al mumaint da la mort lur domicil da dret civil a Valsot e persunas chi vaivan ün oter domicil da dret civil.
- 2 Interramaints
 - a) persunas cun domicil da dret civil a Valsot: 500 fin 1'500 francs
 - b) persunas cun ün oter domicil da dret civil: 1'000 fin 3'000 francs
- 3 Sepultūras d'urnas
 - a) persunas cun domicil da dret civil a Valsot:
 - sepultūra d'urna singula in üna fossa d'urna, in üna fossa da vaschè existenta: 300 fin 1'000 francs
 - b) persunas cun ün oter domicil da dret civil:
 - sepultūra d'urna singula in üna fossa d'urna, in üna fossa da vaschè existenta: 600 fin 2'000 francs
- 4 Sepultūras illa fossa cumünaivla
 - a) persunas cun domicil da dret civil a Valsot:
 - sepultūra illa fossa cumünaivla: 250 fin 1'000 francs
 - b) persunas cun ün oter domicil da dret civil:
 - sepultūra illa fossa cumünaivla 500 fin 2'000 francs

Art. 30 Taxa d'exhumaziun

- 1 La taxa d'exhumaziun vain inchaschada tenor las spaisas effectivas.

V. Disposiziuns penalas

Art. 31 Disposiziuns penalas

- 1 La suprananza cumünala chastia cuntravenziuns a quista ledscha cun multas fin a 2'000 francs.
- 2 L'execuziun da la disposiziun a cuosts dal cuolpabel sco eir il transferi-
maint al güdisch penal restan resalvats.
- 3 La procedura as drizza tenor las disposiziuns chantunalas davart la pro-
cedura penala davant autoritats administrativas.

VI. Disposiziuns finalas

Art. 32 Lingua

- 1 Quista ledscha exista in lingua rumantscha, chi'd es la lingua uffiziala
dal cumün da Valsot.

Art. 33 Entrada in vigur

- 1 Quista ledscha aintra in vigur al mumaint ch'ella es acceptada da la
radunanza cumünala.
- 2 Ella rimplazza las legislaziuns correspundentas dals anteriurs cumüns
da Ramosch e da Tschlin. Al mumaint ch'ella aintra in vigur sun
abolidas tuot las disposiziuns cumünalas chi stan in cuntradicziun cun
questa ledscha.

Decis da la radunanza cumünala dals 21 d'avuost 2018, revisiun parziala dals 08.11.2023.

IN NOM DA LA SUPRASTANZA CUMÜNALA

Il capo:

Victor Peer

Il chanzlist:

Christian Poo

Revisiun da la ledscha davart ils sunteris e las sepultüras fat bun da la radunanza cumünala als 08.11.2023. Müdamaint respectivmaing complettaziun da la ledscha, art. 3, art. 18, art. 22, art. 23 ed art. 29.